

Fremtidens penge er digitale

Fintech muliggør en disruption af betalinger, og der kommer en kamp mellem kryptovaluta, såkaldte stabilmønter og centralbankers digitale valutaer, forudser den førende økonom Eswar S. Prasad i en ny bog. Han advarer om, at kommercielle banker bliver udfordret på deres forretningsmodel

{ Af Regner Hansen }

Betalinger via computer og smartphone er efterhånden blevet en udbredt praksis. Men dette er ifølge topøkonomen Eswar S. Prasad kun »små mirakler« sammenholdt med de »svimlende« eksperimenter rundt om på kloden, som både private aktører og stater nu har kastet sig ud i. Og som ifølge hans prognose vil føre til en grundlæggende omlægning af betalingsmidler i verden. Fremtidens penge er digitale, forudser han.

»Vi står foran en æra, hvor fysiske penge, kontanter, forsvinder i løbet af et eller to årtier. Digitale betalingsmidler er hurtigere, billigere og således mere bekvemme for både forbrugere og virksomheder. Digitaliseringen åbner også for effektiviseringsgevinster«, siger Eswar Prasad i telefonen fra Ithaca i den amerikanske delstat New York. Her er han professor på Cornell University, og han er desuden seniorforsker i tænketanken Brookings Institution og tidligere chef for finansielle studier i Den Internationale Valutafond.

Coronapandemien har givet yderlige et skub til denne udvikling.

Eswar Prasad tegner i en nylig bog, »The Future of Money«, konturerne af det fremtidige betalingslandskab. Han udpeger fintech som den afgørende faktor, der driver innovationen og giver stødet til disruptionen på området.

»Fintech ændrer på måden, hvorpå finansielle parter finder hinanden og foretager udveksling, og fintech letter en opskalering af innovationer og tilpasningen til nye formater,

så de bliver tilgængelige for et meget stort antal mennesker«, siger han.

Tre hovedgrupper

Eswar Prasad konstaterer, at mens den hidtidige betalingsmodel er baseret på kommercielle banker og centralbanker, som trykker pengesedler og slår mønter, kommer der formentlig flere typer af digitale penge, og der vil også være private aktører, der lancerer penge.

Dette sidste er der allerede taget forskud på, og det første og største nybrud har været Bitcoin, der blev introduceret i 2009. Bitcoin og andre kryptovalutaer er virtuelle betalingsenheder, som etableres af private og kontrolleres decentralt af private uden om statslige institutioner og myndigheder.

Såkaldte stabilmønter er en anden nylig opfindelse, som er privat. Men til forskel fra kryptovaluta er denne private betalingsenhed understøttet af en statslig valuta. Udstederne har værdier i national valuta som opbakning.

Den tredje hovedgruppe er statslige digitale valutaer. Bahamas skrev verdenshistorie i 2020 ved at være først i verden. Centralbanker i Kina, Sverige og andre lande foretager eksperimenter med e-penge.

Blockchain giver et fortrin

Eswar Prasad mener, at kryptovaluta mere end noget andet har udfordret praksis med hensyn til internationale betalinger. Det afgørende aspekt er blockchaintekno-

logien, som er en kontinuerlig fortegnelse over transaktioner; der er kædet sammen med krypterede forbindelser og stort set er umulig at ændre. Fortegnelsen er transparent og overvåges af netværket af deltagere.

Eswar Prasad siger, at Bitcoins meteoriske opstigning var begunstiget af mistilliden til det etablerede bankvæsen i kølvandet på den internationale finanskrise. Men Bitcoin har efter hans opfattelse vist sig at være dårlig til at håndtere et stort volumen af transaktioner.

»Og som betalingsmiddel har Bitcoin fejlet på grund af meget voldsomme udsving i værdien, og det er nu langt overvejende et rent spekulativt finansielt produkt«, siger han.

Eswar Prasad erklærer, at flere andre kryptovalutaer, først og fremmest Ethereum, virker mere strømlinede.

»Blockchainteknologien, hvor den perfektioneres, er det virkelige fortrin ved kryptovalutaer, som gør det til decentral finans med deraf følgende høj sikkerhed og modstandskraft«, siger Eswar Prasad.

Stabilmønter er mere stabile

Mens kryptovaluta står og falder med kollektiv tillid, er der skruet op for stabiliteten i stabilmønter, som er en afart af kryptovaluta, derved at de er understøttet af statsanerkendte valutaer. Fordi de er digitale, er stabilmønter hurtige og billige at benytte til både indenlandske og internationale beta-

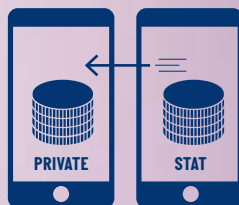
TRE HOVEDGRUPPER

Bitcoin og andre kryptovalutaer

Bitcoin og andre kryptovalutaer er virtuelle betalingsenheder, som etableres af private og kontrolleres decentralt af private uden om statslige institutioner og myndigheder.

Stabilmønter

Stabilmønter er private men understøttes til forskel fra kryptovaluta af en statslig valuta.

Statslige digitale valutaer

Centralbanker i Kina, Sverige og andre lande foretager i øjeblikket eksperimenter med e-penge.

linger, og de kan dække et betydeligt behov. Cirka en tredjedel af befolkningen i lav- og mellemindkomstlande har ingen bankkonto. Migrantarbejdere fra fattige lande betaler meget i gebyr for at sende penge hjem.

»Der er tegn på, at de fleste udstedere af stabilmønter ønsker at bruge mere centraliserede valideringsmekanismer end blockchain. Det mindsker transparensen, medmindre udstederne bliver afkrævet meget tydelig dokumentation for, at de råder over tilstrækkelige værdier til at bakke dem op«, siger Eswar Prasad.

Han mener, at der er et stort potentiale i stabilmønter, men hidtil er de stødt på en række tekniske, men også regulative udfordringer.

Elefanterne i rummet

Internationale techgiganter såsom Facebook og Amazon sysler med at udstede deres egne stabilmønter. De er elefanterne i rummet.

Facebook annoncerede først sin egen kryptovaluta, Libra, men udskiftede den siden med stabilmønten Diem. Amazon Coins kan allerede benyttes til at købe spil og apps på Amazons platform.

»Det er meget sandsynligt, at Facebooks og Amazons betalingsmidler bliver yderst levedygtige. Virksomhederne er globale med flere hundrede millioner brugere, hvis ikke milliarder, og de har enorm finansiel tyngde«, siger Eswar Prasad og fortsætter:

»Meget hurtigt kan betalingsmidlerne opnå udbredelse også uden for virksomhedernes eget system – og først og fremmest i lande, hvis nationale valuta står svagt«.

Han vurderer, at der måske kan komme et tidspunkt, hvor giganterne går fra stabilmønter til deres helt egne valutaer. I så fald er der risiko for en yderligere monetær magtfor-skydning væk fra stater og centralbanker.

Sikring af stabiliteten

Centralbanker i flere lande er ved at forberede at gå ind i kampen om digitale

»Vi står foran en æra, hvor fysiske penge, kontanter, forsvinder i løbet af et eller to årtier. Digitale betalingsmidler er hurtigere, billigere og således mere bekvemme for både forbrugere og virksomheder«, siger Eswar Prasad.

betalingsmidler, nemlig ved at etablere en statslig digital valuta. Dog er blandt andet The Fed i USA og Nationalbanken herhjemme stadig afventende.

»Det primære formål i flere lande er at danne modvægt til de private betalingsmidlers indtægter og sikre finansiel stabilitet. Landene vil gerne sørge for, at centralbanker fortsat har pondus til at føre en pengepolitik, der gør en forskel«, siger Eswar Prasad.

»Stater er bekymrede for, at markeds-koncentrationen inden for it og sociale medier vil gentage sig med hensyn til digitale betalinger«, siger han med særlig adresse til Facebook og Amazon globalt – og til digitale betalingsplatforme såsom Alipay og WeChat Pay i Kina.

»Andre lande er drevet af ønsket om finansiel inklusion. At alle i økonomien har nem adgang til digitale betalinger til lave omkostninger«, tilføjer han.

Eswar Prasad ser både fordele og mulige ulemper ved en centralbankudstedt digital valuta.

»En centralbankudstedt digital valuta kan tvinge mange økonomiske aktiviteter ud i det åbne, for når alle transaktioner efterlader et digitalt spor, bliver det mindre sandsynligt med skatteunddragelse, korrupsion og andre ulovlige aktiviteter, der involverer penge. Bagsiden af samme transparens er, at den sidste rest af privatliv vedrørende finansielle forhold forsvinder«, siger Eswar Prasad.

Banker kommer under pres

Og hvor efterlader overgangen til digitale betalingsmidler de kommercielle banker?

Eswar Prasad lægger ikke skjul på, at kommercielle banker står over for alvorlige udfordringer, fordi deres eksisterende forretningsmodel bliver truet af nye aktører, som frister med nye produkter og ydelser.

»Mange nye finansielle virksomheder er bedre til at indsamle og udnytte viden om finans, de er bedre til at forbinde indlånere og udlånere, og de har overlegne redskaber til risikoforvaltning«, siger han.

»Nogle kommercielle banker er begyndt at overveje, hvordan de kan indføre nogle af disse nye teknologier, og det er også vejen frem for dem. Blandt andet skal de hjælpe til hurtigere og billigere internationale betalinger for at forblive relevante, men det er et miljø med hård konkurrence, og de kommercielle banker må forvente at blive presset på deres indtjening i den kommende årrække«, siger Eswar Prasad.

**Eswar S. Prasad:
The Future of
Money. How the
Digital Revolution
is Transforming
Currencies and
Finance. Belknap
Press, 2021**

